

ถิ่นกำเนิดของพืชผักกับกำหนดเวลาการเพาะปลูก

ผักที่เราเพาะปลูกในสวนครัวมักมีถิ่นกำเนิดมาจากต่างประเทศ ควรต้องปรับช่วงเวลาเพาะปลูกให้เข้ากับภูมิอากาศของประเทศไทย จะขอแนะนำถิ่นกำเนิดของผักแต่ละชนิดควบคู่กับช่วงเวลาเพาะปลูกที่เหมาะสม

130 ตังโอี (วงศ์ทานตะวัน)

หวานเมล็ด: ปลายเดือนมีนาคม
เก็บเกี่ยว: เดือนมิถุนายน
หวานเมล็ด: เดือนกันยายน-ตุลาคม
เก็บเกี่ยว: เดือนพฤศจิกายน-มกราคม

140 มิซุนะ (วงศ์ผักกาด)

หวานเมล็ด: ปลายเดือนมีนาคม
เก็บเกี่ยว: เดือนมิถุนายน
หวานเมล็ด: เดือนกันยายน-ตุลาคม
เก็บเกี่ยว: เดือนพฤศจิกายน-มกราคม

110 ผักกาดขาวปลี (วงศ์ผักกาด)

หวานเมล็ด: กลางเดือนสิงหาคม
เก็บเกี่ยว: เดือนพฤศจิกายน-มกราคม
ย้ายต้นกล้ามาปลูก: เดือนกันยายน
เก็บเกี่ยว: เดือนพฤศจิกายน-มกราคม

100 ผักซี (วงศ์ผักซี)

หวานเมล็ด: เดือนเมษายน-กรกฎาคม
เก็บเกี่ยว: เดือนพฤษภาคม-ตุลาคม
หวานเมล็ด: ปลายเดือนสิงหาคม
เก็บเกี่ยว: เดือนตุลาคม-ธันวาคม
หวานเมล็ด: เดือนตุลาคม
เก็บเกี่ยว: เดือนเมษายน-ตุลาคม

120 ผักกาดหอม (วงศ์ทานตะวัน)

ย้ายต้นกล้ามาปลูก: เดือนตุลาคม
เก็บเกี่ยว: เดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม

10 20 มะเขือม่วง (วงศ์มะเขือ)

ย้ายต้นกล้ามาปลูก: ต้นเดือนพฤษภาคม
เก็บเกี่ยว: เดือนกรกฎาคม-ตุลาคม

40 มะระ (วงศ์แตง)

ย้ายต้นกล้ามาปลูก: กลางเดือนพฤษภาคม
เก็บเกี่ยว: เดือนสิงหาคม-กันยายน

30 แตงกวา (วงศ์แตง)

ย้ายต้นกล้ามาปลูก: ต้นเดือนพฤษภาคม
เก็บเกี่ยว: เดือนกรกฎาคม-สิงหาคม
หวานเมล็ด: เดือนมิถุนายน-สิงหาคม
เก็บเกี่ยว: เดือนสิงหาคม-พฤศจิกายน

130 ปวยเล้ง (วงศ์บานไม่รู้โรย)

หวานเมล็ด: ปลายเดือนมีนาคม
เก็บเกี่ยว: เดือนมิถุนายน
หวานเมล็ด: เดือนกันยายน-ตุลาคม
เก็บเกี่ยว: เดือนพฤศจิกายน-มกราคม

80 ถั่วลันเตา (วงศ์ถั่ว)

หวานเมล็ด: เดือนพฤศจิกายน
เก็บเกี่ยว: เดือนพฤษภาคม-มิถุนายน

80 ถั่วปากอ้า (วงศ์ถั่ว)

หวานเมล็ด: เดือนพฤศจิกายน
เก็บเกี่ยว: เดือนพฤษภาคม

160 กระเทียม (วงศ์ลิลิพลิง)

นำกลีบลงปลูก: ปลายเดือนกันยายน
เก็บเกี่ยว: เดือนมิถุนายน

100 ชิโซะ (วงศ์กะเพรา)

หวานเมล็ด: เดือนพฤษภาคม-ต้นเดือนกรกฎาคม
เก็บเกี่ยว: เดือนมิถุนายน-กันยายน

150 หัวไชเท้า (วงศ์ผักกาด)

หวานเมล็ด: ปลายเดือนสิงหาคม-ปลายเดือนกันยายน
เก็บเกี่ยว: เดือนธันวาคม

70 ถั่วแระ (วงศ์ถั่ว)

หวานเมล็ด: ต้นเดือนพฤษภาคม
เก็บเกี่ยว: เดือนกรกฎาคม
หวานเมล็ด: ปลายเดือนมิถุนายน
เก็บเกี่ยว: เดือนตุลาคม

90 มันภูเขาญี่ปุ่น (วงศ์ถั่ว)

ปักชำหัวพันธุ์: กลางเดือนมีนาคม
เก็บเกี่ยว: ต้นเดือนธันวาคม

60 เผือก (วงศ์บอน)

ปักชำหัวพันธุ์: ต้นเดือนพฤษภาคม
เก็บเกี่ยว: ต้นเดือนพฤศจิกายน

160 รักเี่ยว (วงศ์ลิลิพลิง)

นำกลีบลงปลูก: ปลายเดือนกันยายน
เก็บเกี่ยว: เดือนมิถุนายน

170 ต้นหอม (วงศ์ลิลิพลิง)

ย้ายต้นกล้ามาปลูก: ปลายเดือนมีนาคม
เก็บเกี่ยว: เดือนตุลาคมเป็นต้นไป

ผักมีพิษที่เรื้อรังถิ่นกำเนิดอยู่หลากหลาย บางชนิดก็ไม่มีถิ่นกำเนิดที่ชัดเจน
ถิ่นกำเนิดที่น่าเสนอไว้ในที่นี่ ผมได้สำรวจในพื้นที่จริงโดยอาศัยข้อมูลที่มึ้นน้ำหนักที่สุดเป็นพื้นฐาน

มะเขือเทศ คบคนยาก มะเขือม่วง ชอบเข้าสังคม รู้จักสภาพถิ่นกำเนิด

มะเขือเทศมีถิ่นกำเนิดในพื้นที่ภูเขาหินซึ่งขาดธาตุอาหาร

มะเขือม่วงมาจากผืนป่าอันอุดมสมบูรณ์

ถิ่นกำเนิดของมะเขือเทศอยู่แถบที่ราบสูงบริเวณเทือกเขาแอนดีสในทวีปอเมริกาใต้ เป็นพื้นที่ฝนตกน้อยและแห้งแล้ง ขาดความอุดมสมบูรณ์ มีแสงแดดร้อนระอุสาดส่องลงมาอย่างต่อเนื่องราวกับถนนสีแดง

มะเขือเทศสายพันธุ์ดั้งเดิมจะขยายพันธุ์โดยแมงกิ้งก่าเคลื่อนย้ายไปตามพื้นที่ที่เต็มไปด้วยกวาดหินขรุขระ เนื่องจากมะเขือเทศมีรากตื้น ดังนั้น ช่วงกลางวันที่อุณหภูมิลดต่ำลง ขนเล็ก ๆ ที่ขึ้นตามใบและก้านจะพยายามดักจับน้ำค้างตอนกลางคืนมาประทังชีวิต

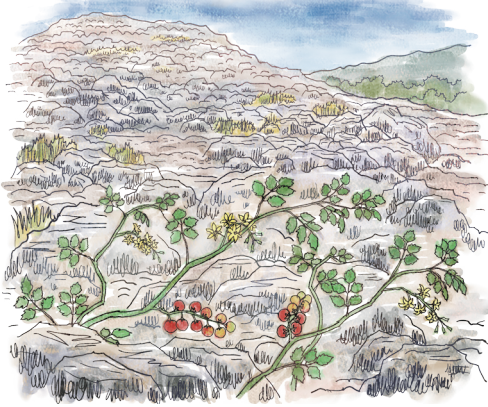
มะเขือเทศขยายพันธุ์ภายใต้สภาวะแวดล้อมที่ลำบากเช่นนี้ จึงต้องกำจัดพืชชนิดอื่นเพื่อให้เจริญเติบโตได้ การปล่อยสารพิษรุนแรงเพื่อทำลายพืชอื่น (allelopathy) เป็นคุณสมบัติเฉพาะของมะเขือเทศ การที่มะเขือเทศดำเนินชีวิตอย่างโดดเดี่ยวท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่แร้นแค้นจึงมีภาพลักษณ์ของ "คนรักสันโดษ" แต่ถ้ามองอีกมุมหนึ่งอาจเป็นนิสัยไม่ชอบคบค้าสมาคมกับพืชอื่น

ในทางตรงข้าม มะเขือม่วงมีพื้นเพมาจากบริเวณเอเชียใต้ที่ทั้งอุณหภูมิและความชื้นสูง สายพันธุ์ดั้งเดิมขึ้นเองตามธรรมชาติในผืนป่าแถบตะวันออกของอินเดียปัจจุบัน ซึ่งเป็นพื้นที่โล่งเป็นช่วง ๆ มีแสงสว่างส่องถึง และมีทางออกสู่แหล่งน้ำหรือริมลำธาร เมล็ดของมันจะตกลงบนพื้นดินทราย่วนซุยจากใบไม้ที่ร่วงหล่นทับถม รากหยั่งลึกลงไปเพื่อเสาะหาแหล่งน้ำใต้ดิน

ด้วยอุณหภูมิที่อบอุ่นพร้อมน้ำและธาตุอาหารที่อุดมสมบูรณ์ ส่งผลให้สภาพแวดล้อมมีพันธุ์พืชอาศัยอยู่มากมาย มะเขือม่วงจึงอยู่ร่วมกับพืชชนิดอื่นได้หลากหลาย อาจพูดได้ว่ามะเขือม่วงมีภาพลักษณ์ของ "คนชอบเข้าสังคม" ที่ใช้ชีวิตอย่างรื่นเริงสนุกสนาน

แม้จะเป็นพืชในวงศ์มะเขือเหมือนกัน แต่ต้นกำเนิดและการใช้ชีวิตช่างแตกต่างกันเสียจริง ๆ

มะเขือเทศ ถิ่นกำเนิด: ที่ราบสูงบริเวณเทือกเขาแอนดิส
ในทวีปอเมริกาใต้

มะเขือเทศเป็นพืชอายุหลายปี กำเนิดในบริเวณที่
แห้งแล้งและมีแดดจัด ลำต้นเลื้อยไปตามโขดหิน มีกิ่งและ
รากพิเศษแตกออกมาโดยตลอดและทอดยาวไม่หยุด

มะเขือม่วง ถิ่นกำเนิด: ผืนป่าทางตะวันออกของอินเดีย

ถิ่นกำเนิดดั้งเดิมของมะเขือม่วงคือผืนป่าดิบชื้น
มักเกิดบริเวณริมลำธาร เป็นพืชอายุหลายปี ในบริเวณ
ถิ่นกำเนิดนั้นอาจพบต้นที่มีความสูงถึง 3 เมตร

การเข้ามาและ แพร่ขยายสู่ญี่ปุ่น

มะเขือเทศเดินทางจากเทือกเขา
แอนดิส ข้ามทวีปยุโรป มายังเมือง
นางาซากิ ประเทศญี่ปุ่นช่วงศตวรรษที่
17 ตั้งแต่อดีตจนถึงสมัยเอโดะยังนิยม
ปลูกมะเขือเทศเพื่อความสวยงามเป็น
หลัก มะเขือเทศพันธุ์ที่ปลูกสำหรับนำ
มากินสดเพิ่งเริ่มปลูกกันเมื่อสมัยโชวะ
ถ้าจำกัดการให้น้ำจะได้ผลมะเขือเทศ
คุณภาพสูง เกษตรกรส่วนใหญ่จึงนิยม
เพาะปลูกกันในพื้นที่ปิดล้อม เช่น เรือน
กระจก

ส่วนมะเขือม่วงเดินทางจากเอเชีย
ให้เข้าสู่เอเชียตะวันออกและแพร่ไปยัง
ประเทศญี่ปุ่น โดยพบว่าในสมัยนาระมี
การเพาะปลูกมะเขือม่วงกันอยู่แล้ว แต่
ขยายไปยังพื้นที่ต่างๆ ทั่วญี่ปุ่นในสมัย
เอโดะ ด้วยความที่ปลูกง่าย เข้ากับ
วัฒนธรรมการกินของพื้นที่ต่างๆ ได้ จึง
มีพันธุ์พื้นเมืองเกิดขึ้นจำนวนมาก
มะเขือม่วงชอบน้ำและธาตุอาหาร ผลที่
มีรสชาติอร่อยจึงมักออกงามในบริเวณ
ริมแม่น้ำที่อุดมสมบูรณ์ พันธุ์ที่มีชื่อ
เสียงคือ พันธุ์เซ็นซุซุซุของโอซากาและ
พันธุ์คะโมะของเกียวโต พื้นที่อบอุ่น
ทางตะวันตกเฉียงใต้ (เมืองเซ็นนัง) มี
ระยะเวลาเพาะปลูกยาวนานจึงได้ผลที่
มีรูปร่างยาวหรือขนาดใหญ่ ขณะที่ทาง
ตอนเหนือมีแนวโน้มจะได้ผลผลิตเป็น
ผลกลมหรือขนาดเล็ก

1 ระบายน้ำให้ดีและจำกัดการใส่ปุ๋ย

เนื่องจากถิ่นกำเนิดของมะเขือเทศเป็นพื้นที่แห้งแล้งและขาดธาตุอาหาร การเพาะปลูกในพื้นที่ซึ่งเป็นดินทรายที่มีธาตุอาหารน้อยและระบายน้ำได้ดีจึงเหมาะสมที่สุด ถ้าแปลงเพาะปลูกของคุณเป็นดินทราย ไม่จำเป็นต้องใส่ใจทำอะไรกับมัน มะเขือเทศก็เจริญเติบโตได้ดี

สำหรับพื้นที่ที่เป็นดินทรายปนดินร่วนที่มีลักษณะเหนียวเล็กน้อย ก่อนเริ่มปลูกเพียงไถพรวน มะเขือเทศก็เจริญเติบโตได้โดยไม่มีปัญหา ไม่ว่าจะใช้ดินชนิดใดก็ไม่จำเป็นต้องใส่ปุ๋ยรองพื้น ควรทำแปลงแนวราบ

สำหรับแปลงที่เป็นดินเหนียว จำเป็นต้องปรับพื้นที่ก่อน โดยทำคันดินสูงประมาณ 20 เซนติเมตรเพื่อให้การระบายน้ำดีขึ้น ให้ขุดดินในจุดที่จะตั้งแปลงลึกลงไปประมาณ 30 เซนติเมตรแล้วใส่ใบไม้แห้งหรือหญ้าแห้งลงไปก่อนย่ำอัดให้แน่น จะช่วยเรื่องการระบายน้ำ ไม่จำเป็นต้องใส่ปุ๋ยรองพื้น

2 กำไรต้องปลูกต้นเดียว

สำหรับมะเขือเทศ ญี่ปุ่นมีแสงแดดไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับถิ่นกำเนิดของมัน ในอดีตมะเขือเทศเป็นพืชไม้เลื้อยที่แผ่กิ่งก้านไปตามพื้นดิน แต่ปัจจุบันมะเขือเทศที่ปลูกในสวนเจริญเติบโตขึ้นด้านบน เป็นหลักฐานสำคัญที่แสดงให้เห็นว่ามันพยายามแสวงหาแสงแดด ดังนั้น ควรพยายามปลูกในพื้นที่ซึ่งแสงแดดส่องถึงได้ดี

วิธีปักชำกิ่งที่แตกใหม่เพียงกิ่งเดียวเป็นวิธีเพาะปลูกปกติทั่วไป ซึ่งทำให้ไปได้รับแสงแดดเพียงพอ ไม่ว่าจะปลูกชิดกันแค่ไหน แอมอากาศถ่ายเทได้ดีช่วยลดความชื้นในอากาศ สภาพแวดล้อมเช่นนี้เหมาะกับมะเขือเทศซึ่งชอบความแห้งแล้ง

อย่างไรก็ตาม ญี่ปุ่นมีฝนตกชุกในหน้าร้อนจึงไม่เหมาะกับมะเขือเทศ การปลูกมะเขือเทศให้มีคุณภาพดีต้องเลี้ยงฝน

3 ปลุกเดี่ยวเพื่อให้กิ่งก้านแผ่ขยายได้

การปลุกแบบต้นเดี่ยวขอให้ปลุกชิดกันเพราะเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพทำให้เก็บผลผลิตจำนวนมากได้ในระยะสั้น แต่ไม่ได้กำหนดระยะห่างระหว่างต้นว่าจะต้องเป็นเท่าไร จะปลุกห่างกัน 1 เมตร หรือถ้าจะทำแบบสุดโต่งปลุกมะเขือเทศต้นเดี่ยวไว้กลางสวนก็ได้ จากนั้นปล่อยให้เติบโตโดยไม่ต้องดูแล รากจะแผ่ขยายและกิ่งก้านจะแตกออกไปทั่วสวน

ที่ผ่านมามะเขือเทศเป็นพืชที่เลื้อยไปตามพื้นดินไม่มีที่สิ้นสุด การปลุกแบบแนวตั้ง ถ้าปลุกโดยเว้นระยะห่างระหว่างต้นไว้กว้างสักหน่อยเพื่อให้กิ่งก้านได้แผ่ขยาย ทำให้เก็บเกี่ยวผลผลิตได้อย่างต่อเนื่อง

ผมขอแนะนำวิธีปลุกแบบใหม่ที่จะช่วยให้กิ่งก้านของมะเขือเทศแผ่ขยายได้อย่างรวดเร็วไว้ในหน้า 14 นั่นคือ การปลุกกับโครงที่ตัดโค้งหรืออุโมงค์พลาสติกเพื่อกันฝน ซึ่งจะช่วยให้คุณได้ชื่นชมผลผลิตที่มีคุณภาพ รสชาติอร่อย

การควบคุมปริมาณน้ำและธาตุอาหาร

ความสูงของแปลงเพาะปลูก: แปลงที่เป็นดินทรายหรือดินทรายปนดินร่วนให้ทำแปลงปลูกแบบราบ ถ้าเป็นดินเหนียวให้เตรียมแปลงเพาะปลูกสูงประมาณ 20 เซนติเมตร

ปุ๋ยรองพื้น: ไม่ต้องการปุ๋ยรองพื้น เมื่อทำความสะอาดแปลงเพาะปลูกที่มีการใช้งานมาก่อนหน้านี้แล้ว ให้พรวนดินเตรียมแปลงไว้

ปุ๋ยเสริม: ไม่จำเป็น ปลุกให้ห่างกันไว้ รากจะแผ่ขยายและเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ต่อเนื่อง

พืชพันธมิตร

มะเขือเทศจอมทำลายล้าง

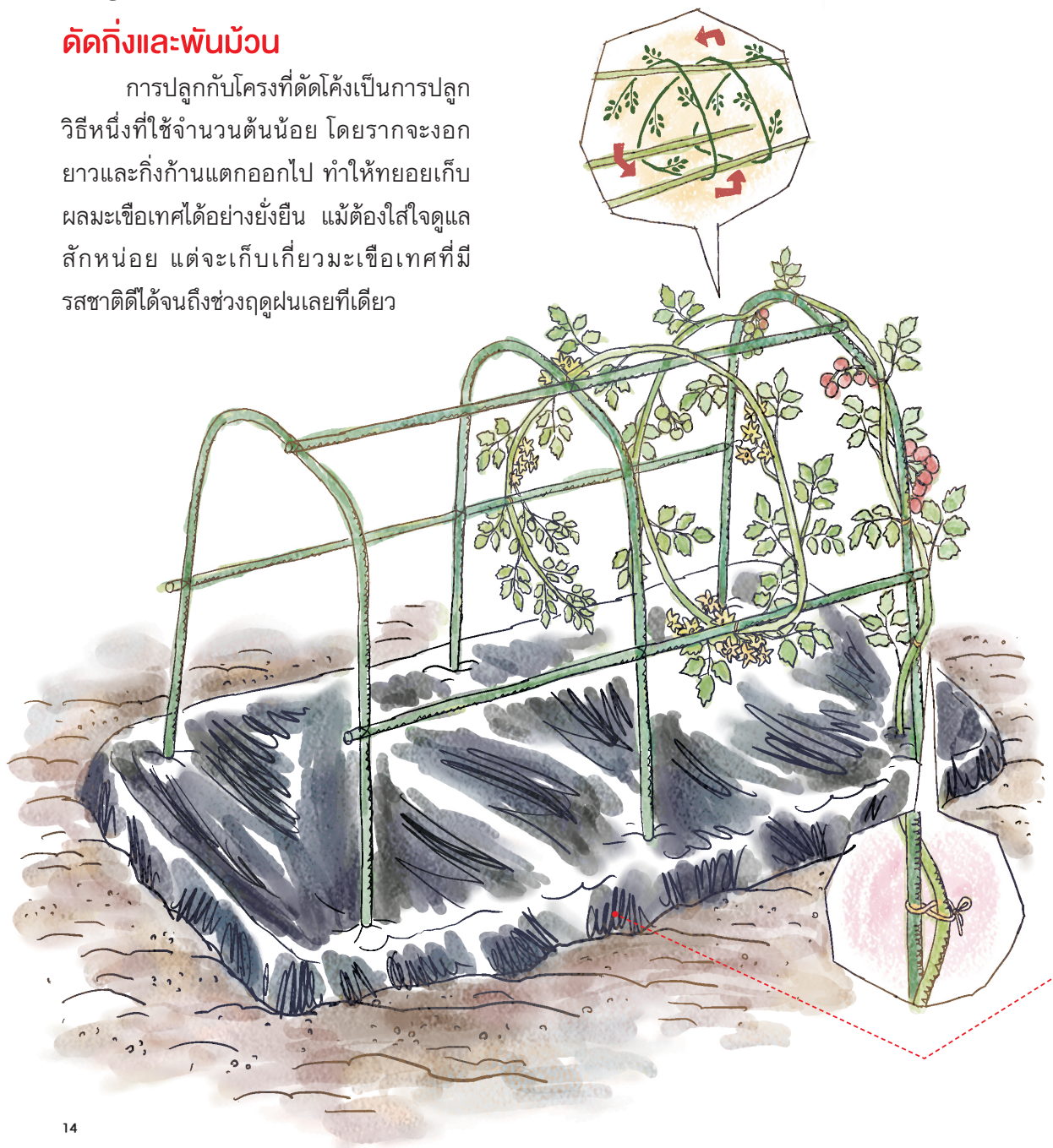
พืชที่ปลุกร่วมกันได้น่าจะมีเพียงกุยช่ายกับโหระพาเท่านั้น การปลุกกุยช่ายร่วมกับต้นกล้าของมะเขือเทศช่วยป้องกันโรคพืชที่มากับดินได้ มะเขือเทศจะปล่อยสารทำลายต้นไม้รอบข้างรุนแรง จึงอาจปลุกพืชหัวหรือพืชในวงศ์ผักกาดที่ทนทานต่อสารนั้นได้ เช่น ถั่วลิ้นเต่า หอมหัวใหญ่ ถั่วปากอ้า กะหล่ำปลี บร็อกโคลี แต่ถ้าปลุกผักกาดขาวปลี มันจะไม่เจริญเติบโต

ใช้พื้นที่น้อยแต่ให้ผลผลิตยั่งยืน

ปลูกกับโครงที่ตัดโค้ง

ตัดกิ่งและพันม้วน

การปลูกกับโครงที่ตัดโค้งเป็นการปลูกวิธีหนึ่งที่ใช้จำนวนต้นน้อย โดยรากจะงอกยาวและกิ่งก้านแตกออกไป ทำให้ทยอยเก็บผลมะเขือเทศได้อย่างยั่งยืน แม้ต้องใส่ใจดูแลสักหน่อย แต่จะเก็บเกี่ยวมะเขือเทศที่มีรสชาติดีได้จนถึงช่วงฤดูฝนเลยทีเดียว

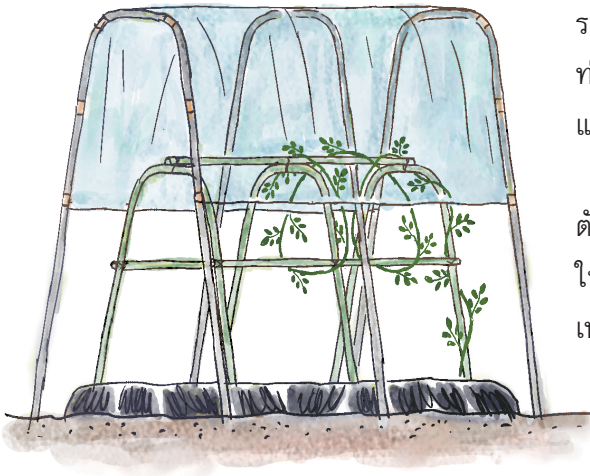

Point 1

เวลาโน้มกิ่งให้บิดไปด้วย

ตอนโน้มกิ่งให้เอานิ้วบิดแรงๆ
จะช่วยให้งอกิ่งได้ง่ายขึ้น ระวังอย่าให้หักเปาะ

Point 3

ใช้แปลงเพาะปลูกแบบราบที่ระบายน้ำได้ดี
เพื่อให้รากแผ่ขยายได้กว้าง และใช้
พลาสติกหรือฟางคลุมดินเพื่อปกป้องราก

อันดับแรก เนื่องจากมะเขือเทศมีราก
ตื้น เราจึงต้องเตรียมแปลงเพาะปลูกแบบราบ
จากนั้นตั้งโครงตัดโค้ง แล้วโน้มกิ่งมะเขือเทศ
พันม้วนไปตามแนวโครง

ประเด็นสำคัญคือเวลาโน้มกิ่งให้เอานิ้ว
บีบแรงๆ และบิดที่ด้านบนนอกของจุดที่งอเพื่อ
ตัดกิ่ง การทำเช่นนี้ช่วยให้ตัดกิ่งได้ง่ายขึ้น
เพราะจะทำให้ "ท่อลำเลียงอาหาร" ซึ่งอยู่
ภายในแตก ส่งผลให้น้ำตาลที่ได้จากการ
สังเคราะห์ด้วยแสงของใบหยุดอยู่ตรงจุดนั้น
แล้วถูกส่งไปเลี้ยงส่วนผลได้ดีขึ้น การตัดกิ่ง
จะไม่ทำให้ท่อลำเลียงน้ำ (ทางเดินของน้ำที่
รากดูดซึมขึ้นมา ซึ่งอยู่ลึกเข้าไปด้านในของ
ท่อลำเลียงอาหารอีกที) แตกไปด้วย จะบิด
แรงสักหน่อยก็ไม่เป็นไร

เมื่อใบโดนฝนจะดูดซึมน้ำ อาจทำให้
ตัวผลจมน้ำมากเกินไป เพื่อป้องกันปัญหานี้
ให้คลุมหลังคากันฝนหรือเพาะปลูกในเรือน
เพาะชำที่มีหลังคาจะดีกว่า

Point 2

ปลูกใต้หลังคาเพื่อป้องกันฝน

การคลุมหลังคากันฝนช่วยควบคุมปริมาณน้ำ
ทำให้ได้ผลผลิตที่มีรสชาติหวาน แนะนำให้ปลูก
ในเรือนเพาะชำที่มีหลังคา

เคล็ดลับการปลูกมะเขือม่วง

1 ต้องเก็บกักน้ำให้ดี และใส่ปุ๋ยเพียงพอ

หากวิเคราะห์จากสภาพถิ่นกำเนิด เราจะรู้ได้ว่ามะเขือม่วงต้องการน้ำและธาตุอาหารมาก ดังนั้น ต้องโรยปุ๋ยรองพื้นให้กระจายทั่วแปลงปลูก โดยมีอัตราส่วนของกากพืชน้ำมันประมาณ 300 กรัม (สำหรับพื้นที่ที่เป็นดินเหนียว) ถึง 500 กรัม (สำหรับพื้นที่ที่เป็นดินทราย) ต่อพื้นที่ 1 ตารางเมตร รากมะเขือม่วงจะยาวลึกลงไปมาก จึงควรเตรียมแปลงสูงประมาณ 20 เซนติเมตร

สำหรับสวนที่เป็นดินทรายต้องปรับปรุงดินให้เก็บกักน้ำได้ดีขึ้น ดังนั้น ก่อนลงมือปลูกไม่น้อยกว่า 2 สัปดาห์ ให้ใส่ปุ๋ยคอกที่หมักกระยะปานกลาง (อาจเป็นปุ๋ยมูลวัวหนืดๆ หน่อยก็ได้) น้ำหนักประมาณ 2 กิโลกรัมต่อพื้นที่ 1 ตารางเมตร ใส่ลงไปผสมกับดินลึกประมาณ 15 เซนติเมตร

สำหรับสวนที่เป็นดินร่วนอยู่แล้ว เพียงแค่พรวนดินให้เป็นก้อนหยาบๆ ก็ใช้ได้ ดินที่มีความเหนียวและอุ้มน้ำดี เหมาะแก่การปลูกมะเขือม่วงมากที่สุด และควรใส่ใบไม้แห้งหรือปุ๋ยหมักเปลือกไม้ลงไปบนดินลึกประมาณ 30 เซนติเมตร เพื่อช่วยเรื่องการระบายน้ำ

2 กำไรต้องตัดแต่งกิ่งในฤดูร้อน

แม้ว่ามะเขือม่วงจะชอบแสงแดด แต่ต้องการแดดเพียงร้อยละ 60 ของมะเขือเทศ เนื่องจากมะเขือม่วงมีถิ่นกำเนิดในเขตป่าจึงเติบโตในบริเวณที่มีร่มเงาได้ดี การโดนแดดจัดอาจทำให้ใบไหม้และเฉาตายได้

วิธีปลูกโดยทั่วไปคือการปักชำ 3 กิ่งโดยเว้นระยะห่างระหว่างต้นไว้กว้างสักหน่อย แม้ว่าเป็นวิธีที่ดูแลง่ายและติดผลดี แต่เมื่อรากเริ่มแก่ ไม่ว่าจะพยายามดูแลอย่างไรก็ติดผลไม่ดี การปักชำ 3 กิ่งจะทำให้กิ่งแตกออกไปด้านข้าง ส่งผลให้รากแผ่ขยายออกด้านข้างไปด้วย ดังนั้น การตัดกิ่งให้สั้นควบคู่กับการใช้ซอ้นปลูก สับรากออกจะช่วยคืนความอ่อนเยาว์แก่ต้นมะเขือม่วงให้พร้อมเก็บเกี่ยวผลผลิตในฤดูฝน

3 ปลูกชิดกันเพราะต้องการให้รากงายลงแนวดิ่ง

ถ้าพิจารณาวิธีเจริญเติบโตในถิ่นกำเนิดแล้ว จะเห็นว่ามะเขือม่วงต้องการทั้งน้ำและธาตุอาหารจำนวนมากจึงหยั่งรากลึก ในสวนก็เช่นกัน การที่รากของมะเขือม่วงแทงลึกลงไปดินจะช่วยให้น้ำเติบโตอย่างแข็งแรง

การทำให้มะเขือม่วงแทงรากลงในแนวตั้งโดยไม่แผ่ออกไปด้านข้าง จะต้องเตรียมแปลงให้สูงและปลูกให้ต้นชิดกัน ทั้งต้องหมั่นพรวนดินเพื่อให้ใบที่ร่วงลงมาฝังลึกลงไปใต้ดินด้วย ควรกลบฝังใบที่ร่วงจนแห้งให้ลึกประมาณ 30 เซนติเมตร ส่วนที่อยู่เหนือดินก็ต้องพยายามโน้มกิ่งให้ตั้งตรง ไม่ปล่อยให้ขยายออกด้านข้าง ถ้ารากหยั่งลึกลงดินแบบนี้แล้ว ก็จะดูดซึมน้ำได้เพียงพอ

นอกจากนี้ เพื่อให้เก็บเกี่ยวผลผลิตได้อย่างต่อเนื่อง ผมได้แนะนำ "วิธีปลูกแนวตั้งเป็นรูปตัว V บนแปลงยกสูง" โดยไม่จำเป็นต้องตัดแต่งกิ่งไว้ในหน้า 18

การควบคุมปริมาณน้ำและธาตุอาหาร

ความสูงของแปลงเพาะปลูก: เตรียมแปลงสูงประมาณ 20 เซนติเมตร แต่ถ้าเป็นดินเหนียวให้ยกแปลงขึ้นสูงกว่า 20 เซนติเมตรเพื่อให้ระบายน้ำดีขึ้น

ปุ๋ยรองพื้น: ถ้าเป็นดินร่วนให้เติมกากพืชน้ำมันประมาณ 400 กรัมต่อพื้นที่ 1 ตารางเมตร ถ้าเป็นดินทรายให้ใส่เพิ่มอีกประมาณร้อยละ 20 ถ้าเป็นดินเหนียวให้ลดลงร้อยละ 20

ปุ๋ยเสริม: เมื่อเริ่มเก็บผลผลิตได้ ให้โรยกากพืชน้ำมันเพิ่ม โดยกระจายรอบๆ ต้น 1 ครั้งต่อ 1-2 สัปดาห์

พืชพันธมิตร

มะเขือม่วงชอบมีเพื่อนเยอะ

มะเขือม่วงเป็นพืชที่กำเนิดและเจริญเติบโตท่ามกลางต้นไม้ยืนอยู่แล้ว จึงไม่ต้องเลือกพืชที่จะมาปลูกด้วยกัน ถ้าปลูกต้นหอมกับต้นกล้าของมะเขือม่วงจะช่วยป้องกันโรคจากเชื้อราที่มากับดินได้ นอกจากนี้หากจะรอเก็บผลผลิตจนช่วงสุดท้ายประมาณปลายฤดูฝน อาจปลูกชิงพาร์สลีย์ หรือผักชนิดอื่นระหว่างต้นมะเขือม่วงได้ด้วย โดยการปลูกพืชรอบที่ 2 มีข้อจำกัดด้านเวลา ถ้าเป็นไปได้แนะนำให้ปลูกพวกถั่วลิ้นเตากับถั่วปากอ้าแทน

ให้กิ่งแขนงติดผลกิ่งละ 1 ผล เพื่อให้เก็บเกี่ยวผลผลิตได้ต่อเนื่อง

ปลูกแนวตั้งเป็นรูปตัว V บนแปลงยกสูง

ปักชำ 2 ต้น ปล่อยให้กิ่งแขนงติดผลเพียงกิ่งละ 1 ผล

แม้ว่ามะเขือม่วงจะมีรากตั้งลึกลงไปใต้ดิน แต่หากปักชำ 3 ต้น ส่วนที่อยู่เหนือดินก็จะแผ่ขยายออกไปด้านข้างส่งผลให้รากตั้งอยู่ดี จึงขอแนะนำให้ตั้งเสาค้ำ 2 ต้นเป็นมุมแหลมรูปตัว V โดยมีระยะห่างประมาณ 50 เซนติเมตร

ไม่ว่าดินจะมีคุณสมบัติอย่างไร ให้ยกแปลงเพาะปลูกสูงขึ้นและใส่ปุ๋ยรองพื้นด้วย สิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงคือการกลบฝังไปไม้แห้งลึกลงไปในดินซึ่งช่วยให้รากแทงลึก จากนั้นนำกิ่งหลัก 2 กิ่งพันไปตามแนวเสาค้ำที่ตั้งไว้ เมื่อกิ่งเติบโตไปจนถึงปลายเสาค้ำให้ตัดแต่งกิ่ง แล้วปล่อยให้ติดผลเพียง 1 ผลต่อ 1 กิ่งแขนงเท่านั้นเพื่อให้เก็บเกี่ยวได้อย่างต่อเนื่อง (ดูภาพด้านล่างประกอบ)

เมื่อเริ่มเก็บเกี่ยวได้แล้วต้องให้ปุ๋ยเสริม โดยโรยกากพืชน้ำมันหรือวางเป็นก้อนขนาดประมาณครึ่งหนึ่งของข้าวปั้น วางเป็นจุดๆ ห่างจากโคนต้นประมาณ 30 เซนติเมตร 1-2 สัปดาห์ต่อครั้ง

เพื่อให้รากดูดสารอาหารและน้ำได้เพียงพอ ควรรดน้ำเยาะๆ รอบต้นในรัศมีประมาณ 30 เซนติเมตร และรดอย่างสม่ำเสมอ หากติดผลเพียง 1 ผลต่อ 1 กิ่งแขนงได้ตลอด กิ่งจะแข็งแรงให้ผลผลิตอย่างต่อเนื่อง

1 กิ่งต่อ 1 ผล ช่วยให้เก็บเกี่ยวได้ต่อเนื่อง

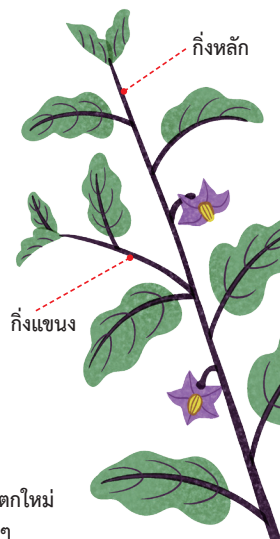

1

กิ่งหลักทั้ง 2 กิ่งจะมีกิ่งแขนงแตกออกมาเรื่อยๆ เมื่อดอกบานแล้วให้ตรวจสอบจำนวนใบที่อยู่ด้านบนของดอก จากนั้นตัดใบด้านบนทิ้งจนเหลือเพียง 2 ใบโดยให้เก็บใบใต้ดอกไว้

2

หลังจากดอกกลายเป็นผลและโตจนได้ขนาดพอเหมาะแล้วให้ตัดพร้อมกับกิ่ง จากนั้นกิ่งแตกใหม่ที่เหลือจะเจริญเติบโตและติดดอกต่อไป ขอให้เก็บผลเหมือนเดิม การทำแบบนี้ต่อไปเรื่อยๆ

นอกจากจะทำให้กิ่งติดผลเพียงกิ่งแขนงละ 1 ผลและช่วยให้กิ่งไม่เหนียวล้าแล้ว ยังเก็บเกี่ยวได้ต่อเนื่อง

Point 2

การเก็บผลติดกิ่งแขนงนั้น
ให้ตัดพร้อมกิ่ง

เพราะจะช่วยให้
ยอดที่แตกออกมา
ด้านล่างเจริญเติบโตขึ้น
จนติดผลให้เก็บเกี่ยว
ต่อไป การทำซ้ำเช่นนี้
ไปเรื่อยๆ จะทำให้ได้
ผลผลิตที่ยั่งยืน

Point 4

ยกแปลงสูง 30-40 เซนติเมตร และฝังใบที่ร่วงให้ลึก
เพื่อให้รากแทงลึกลงไปได้ดิน ให้ฝังใบที่ร่วง
จากต้นลึกประมาณ 30 เซนติเมตร

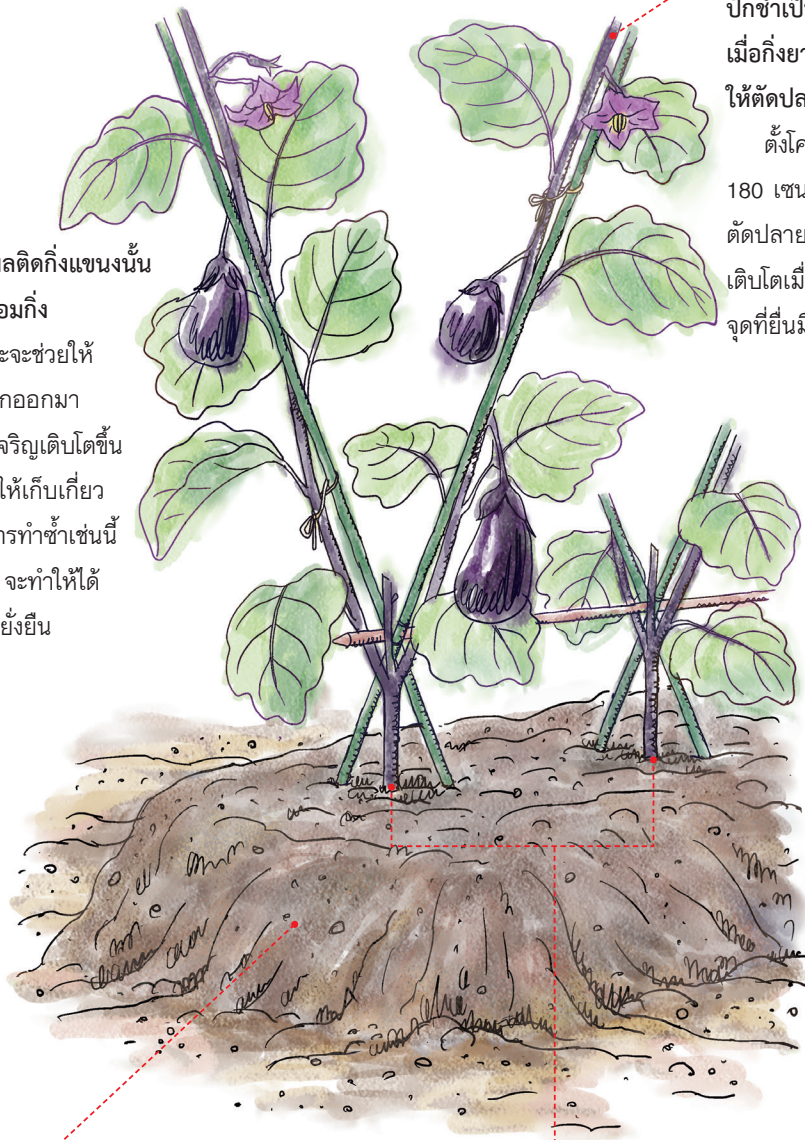
Point 1

ปักชำเป็นรูปตัว V
เมื่อกิ่งยาวจนถึงปลายกิ่ง
ให้ตัดปลายกิ่งออก

ตั้งโครงสูงประมาณ
180 เซนติเมตร แต่ให้
ตัดปลายกิ่งเพื่อหยุดการ
เติบโตเมื่อลำต้นสูงถึง
จุดที่ยื่นมือเก็บถึง

Point 3

ปลูกแถวเดียวให้ต้นห่างกันประมาณ 50 เซนติเมตร
ประเด็นสำคัญคือปลูกให้ชิดกันพอสมควร
โดยไม่ต้องใช้พลาสติกคลุมดินเพื่อให้รากหยั่งลึก

มะเขือม่วง ดูแลต้นกล้าแบบเอาอกเอาใจ

พริกหวาน ดูแลต้นกล้าแบบเคร่งครัด

รู้จักสภาพถิ่นกำเนิด

มะเขือม่วงมาจากพื้นที่ชุ่มชื้นและดินอุดมสมบูรณ์

พริกหวานมาจากพื้นที่ที่เต็มไปด้วยหินและกรวดและขาดแคลนธาตุอาหาร

ถิ่นกำเนิดมะเขือม่วงอยู่บริเวณป่าแถบอินเดียนตะวันออกเฉียงใต้ในปัจจุบัน (ตามที่กล่าวไว้ในหน้า 10) ซึ่งเป็นพื้นที่อุดมสมบูรณ์สูงและฝนตกชุก

มะเขือม่วงสายพันธุ์ดั้งเดิมเจริญเติบโตบริเวณผืนดินที่อุดมสมบูรณ์จากการทับถมของซากใบไม้ตามแนวลำธาร และจะขยายรากดิ่งลึกลงใต้ดินเพื่อแสวงหาน้ำ

ในถิ่นกำเนิดดั้งเดิมมะเขือม่วงนับเป็นพืชอายุหลายปี มีลักษณะการเจริญเติบโตแบบไม้ยืนต้นจากการสำรวจในพื้นที่ พบต้นมะเขือม่วงที่มีความสูงถึง 3 เมตรอยู่บ่อยครั้ง

ส่วนพริกหวานมีถิ่นกำเนิดอยู่แถบทะเลทรายของเม็กซิโกในปัจจุบัน

เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ฝนตกน้อย แห้งแล้ง เต็มไปด้วยหินและกรวด และขาดแคลนธาตุอาหาร พริกหวานสายพันธุ์ดั้งเดิมจึงเติบโตอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีลักษณะแบบทะเลทราย โดยในช่วงกลางวันจะมีแดดจัด แต่อุณหภูมิจะลดลงอย่างมากในช่วงกลางคืน

รากของพริกหวานเป็นรากแขนงที่แผ่ขยายออกด้านข้าง แตกต่างจากรากมะเขือม่วงที่แทงลึกลงดิน กิ่งก้านมีลักษณะเป็นพุ่ม นับเป็นไม้พุ่ม

เมล็ดของทั้งมะเขือม่วงและพริกหวานมีคุณสมบัติงอกได้ดีภายใต้อุณหภูมิสูง ไม่ว่าพืชชนิดอื่นจะงอกแบบเบียดชิดเพียงใด ท้ายที่สุดมันก็จะกำจัดพืชชนิดอื่นจนเหลือแค่มันเพียงต้นเดียวเท่านั้น

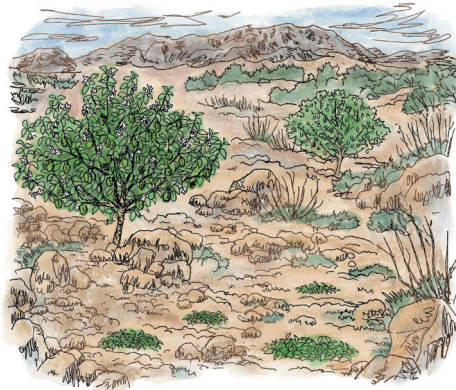
เรานำข้อมูลอุปนิสัยของมะเขือม่วงและพริกหวานมาอ้างอิงเพื่อคิดค้นวิธีการเพาะต้นกล้าและย้ายต้นกล้าของพืชผักทั้ง 2 ชนิดไปปลูกจริง เมื่อพิจารณาควบคู่กับที่นำเสนอวิธีปลูกมะเขือม่วงในหน้า 18 ผมจะขอนำเสนอไอเดียการปลูกที่แปลกใหม่จนคุณคาดไม่ถึง

มะเขือม่วง ถิ่นกำเนิด: ฝืนป่าทางตะวันออกของ ประเทศอินเดีย

ถิ่นกำเนิดของมะเขือม่วงคือป่าดิบชื้นที่มีอุณหภูมิสูง ดันกล้าแตกใหม่จะเกิดกันอย่างหนาแน่น แต่ในที่สุดจะเหี่ยวเฉาไปจนเหลือเพียงต้นเดี่ยว รากจะแทงลึกลงไปใต้ดิน ขณะที่ความสูงของลำต้นเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

พริกหวาน ถิ่นกำเนิด: เขตทะเลทรายในประเทศเม็กซิโก

ถิ่นกำเนิดของพริกหวานเป็นพื้นที่แห้งแล้งและขาดธาตุอาหาร อุณหภูมิในช่วงกลางวันกับกลางคืนแตกต่างกันอย่างมาก รากมีลักษณะเป็นรากฝอยแผ่ขยายออกไปด้านข้าง ต้นแตกออกด้านกว้างเป็นทรงพุ่ม

การเข้ามาและ แพร่ขยายสู่ญี่ปุ่น

ขณะที่พริกซึ่งเป็นพืชวงศ์เดียวกับพริกหวานเข้ามายังประเทศญี่ปุ่นโดยชาวโปรตุเกสเมื่อ ค.ศ. 1542 แต่พริกหวานนั้นเพิ่งเข้ามาญี่ปุ่นในสมัยเมจิจากทวีปอเมริกา และเพิ่งเป็นที่นิยมบริโภคในครัวเรือนทั่วไปช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 พริกหวานจึงไม่ใช่ส่วนประกอบของอาหารญี่ปุ่นดั้งเดิม โดยมักพบเป็นส่วนประกอบในอาหารชาติอื่น เช่น การนำเนื้อสัตว์มายัดไส้ ผัด หรือทำสลัด แม้จะเป็นพืชวงศ์มะเขือเหมือนกัน แต่พริกหวานมีลักษณะพิเศษคือมีรากฝอยและแผ่ขยายในที่ดิน ชอบดินที่มีคุณสมบัติระบายน้ำได้ดี จึงมักเพาะปลูกในพื้นที่ที่เป็นทรายริมชายฝั่งทะเลแถวจังหวัดอิบะระกิและมิยะซะกิ

พริกหวานนั้นเมื่อสุกเต็มที่จะมีสีแดงเช่นเดียวกับมะเขือเทศ เรียกว่า "พริกหวานสี" มีรสชาติหวานอร่อยและกลมกล่อม เครื่องเทศอย่างผงพริกปาปริกาก็ทำมาจากพริกหวานตากแห้งและนำไปบดละเอียด

1 ต้องให้น้ำและธาตุอาหาร แก่ต้นกล้าอย่างเพียงพอ

ขอแนะนำให้เพาะเมล็ดของทั้งมะเขือม่วงและพริกหวานเป็นต้นกล้าด้วยวิธีการปลูกเป็นแถวในกล่องเพาะ โดยเว้นระยะระหว่างแถวประมาณ 5 เซนติเมตร และระหว่างเมล็ด 1 เซนติเมตร เนื่องจากต้นกล้าของมะเขือม่วงในถาดกำเนิดจะเบียดชิดกันหนาแน่น จึงต้องโรยเมล็ดให้ถี่ๆ เพื่อให้ต้นกล้างอกขึ้นมาแบบชนกัน

กระบะหรือกล่องที่จะใช้เพาะเลี้ยงต้นกล้า ให้ใช้กล่องโฟมแบบตันและเจาะรูเพื่อระบายน้ำ ใสดินที่ไม่มีส่วนผสมของปุ๋ยมากนักสูงประมาณ 5 เซนติเมตร

ควบคุมอุณหภูมิในกล่องให้อยู่ที่ประมาณ 28 องศาเซลเซียสจนต้นกล้าเริ่มงอก เมื่อต้นกล้าเริ่มโผล่ขึ้นเหนือดิน ให้ลดอุณหภูมิลงเหลือประมาณ 18-23 องศาเซลเซียส

เมื่อใบจริงเริ่มแตกออกมาสักใบครึ่ง ให้นำไปปักชำในกระถางพลาสติกขนาดค่อนข้างใหญ่ (เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 12 เซนติเมตร) รดน้ำทุกวันในปริมาณมาก เมื่อเริ่มเห็นรากงอกให้ใส่ปุ๋ยโบกาฉิ* ที่รอบปากกระถางสัก 1 หยิบมือ เพื่อช่วยในการเจริญเติบโต

2 ระวังไม่ให้รากของต้นกล้า กระทบกระเทือน

เวลาย้ายต้นกล้าต้องย้ายให้เบา มือ ระวังไม่ให้รากของมะเขือม่วงซึ่งเป็นรากแก้วกระทบกระเทือน การที่ลำต้นจะโตสูงได้ หัวใจสำคัญคือรากแก้วต้องได้รับการใส่ใจเลี้ยงดูอย่างดี

ถ้ารากไม่แทงลึกลงไปดินจะไม่มีแรงในการดูดน้ำขึ้นมา มะเขือม่วงจึงต้องใช้กระถางที่มีขนาดใหญ่กว่าพริกหวาน จะใช้กระถางขนาด 15 เซนติเมตรก็ได้

เมื่อย่างเข้าต้นเดือนพฤษภาคมให้ย้ายลงแปลงได้ โดยระวังไม่ให้รากกระทบกระเทือน เพียงแค่รากแทงลงไปดินได้ดีเท่านั้น แม้ปล่อยปลະละเลยบ้าง มะเขือม่วงก็ยังเจริญเติบโตได้ดี

การใส่ใจดูแลต้นกล้าอย่างเต็มที่ และย้ายไปปลูกด้วยความระมัดระวังคือหัวใจของการปลูกมะเขือม่วง

* bokashi fertilizer ปุ๋ยอินทรีย์ประเภทหนึ่ง

3 รากต้องหยั่งลึกลงไปใต้ดิน

เมื่อดูจากสภาพดินกำเนิดแล้ว ทำให้เราทราบว่ามะเขือม่วงเป็นพืชที่รากจะแทงลึกลงไปใต้ดินเพื่อดูดซึมน้ำขึ้นมาให้เพียงพอต่อการหล่อเลี้ยงลำต้นเหนือดินให้เติบโตสูงใหญ่

ไอดีการปลูกแนวตั้งเป็นรูปตัว V บนแปลงยกสูงที่แนะนำไว้ในหน้า 18 จึงเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด ต้องยกคันดินสูงใส่ปุ๋ยคอกให้ลึก และปักชำเป็นมุมแหลม ซึ่งจะช่วยให้รากแทงลึกลงไปใต้ดิน ขณะที่ส่วนลำต้นที่อยู่เหนือดินก็โตสูงขึ้นไปด้วย

หากย้ายต้นกล้าไปปลูกจริงข้างจวน รากเริ่มม้วนและลำต้นเริ่มแก่แล้ว การทำให้รากกลับไปตรงอีกครั้งนั้นเป็นเรื่องยาก ในหน้า 24 ผมแนะนำวิธีการปลูกต้นกล้าที่เริ่มหมดสภาพให้ฟื้นคืนชีพไว้ โดยหลอกมะเขือม่วงอย่างแนบเนียน ด้วยการทำให้รากของมันกลายเป็นรากแขนงแบบพริกหวานนั่นเอง

เคล็ดลับการเพาะต้นกล้า
(เหมือนกันทั้งมะเขือม่วงและพริกหวาน)

ระยะเวลาเพาะต้นกล้า: ประมาณ 60 วัน
วิธีเพาะเมล็ด: ให้นำถาดในกล่องเพาะ โดยเว้นระยะห่างระหว่างแถวประมาณ 5 เซนติเมตร และระหว่างเมล็ด 1 เซนติเมตร

อุณหภูมิที่เหมาะสมต่อการงอกของต้นกล้า: 28 องศาเซลเซียส (รักษาให้อยู่ในช่วง 25-30 องศาเซลเซียส)

ช่วงเวลาย้ายลงกระถาง: เมื่อใบจริงแตก 1 ใบครึ่งแล้ว ให้ย้ายลงกระถางพลาสติก

อุณหภูมิที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูก: 18-23 องศาเซลเซียส (ระวังไม่ให้ต่ำกว่า 12 องศาเซลเซียสหรือสูงกว่า 33 องศาเซลเซียส)

การเตรียมดินเพาะต้นกล้า

ใช้ดินที่ไม่มีปุ๋ย

ใช้ดินสำหรับเพาะต้นกล้าที่วางขายอยู่ทั่วไปได้ แต่ถ้าเตรียมแปลงเองให้ใช้ส่วนผสมของดินจากสวนของตัวเอง ดินอะระคิเด* และดินใบไม้เปื่อย ในอัตราส่วน 1:1:1 จะเป็นดินที่เหมาะสมที่สุดสำหรับต้นกล้า

ดินอะระคิเดเป็นดินที่มีธาตุอาหารต่ำ ซื้อได้ตามร้านขายอุปกรณ์การเกษตรทั่วไป สำหรับดินใบไม้เปื่อย ขอให้ใบไม้เปื่อยได้ที่จริง ๆ และควรร่อนดินด้วยตะแกรงให้ละเอียดก่อนนำมาใช้

* arakida soil ดินที่มีคุณสมบัติเหนียว อยู่ในชั้นดินลึก มีสีน้ำตาลเข้ม

เพื่อฟื้นชีวิตให้ต้นกล้าที่อายุเกินอีกครั้ง

ปลูกแนวตั้ง 3 ต้นโดยตัดและคลี่รากออก

ต้นกล้าที่อายุมากปลูกแบบให้เกิดรากแขนงเหมือนพริกหวาน

ช่วงเวลาที่ข้าย้ายต้นกล้ามะเขือม่วงมาแปลงปลูกคือประมาณช่วงก่อน-หลังต้นเดือนพฤษภาคม ระยะเวลาที่เหมาะสมจะนำไปปลูกคือหลังเพาะเลี้ยงต้นกล้าได้ประมาณ 60-70 วันจนมีใบจริงแตกออกมาประมาณ 5-7 ใบ ถ้าเป็นต้นกล้าที่มีสภาพพอเหมาะพอดีให้นำไปปักชำรูปตัว V ได้เลย (ดูหน้า 18 ประกอบ) แต่ถ้าติดเรื่องสภาพอากาศจนอาจช้าไปประมาณ 5-10 วันจะทำให้ต้นกล้าแก่เกินไป

การนำต้นกล้าที่รากม้วนไปปลูกเลย รากจะแทงลงไปเองไม่ได้ ดังนั้น ให้ทลายก้อนดินที่คลุมรากแล้วคลี่รากก่อนนำลงปลูก โดยรากของมะเขือม่วงที่คลี่รากแล้วจะเหี่ยวตรงนำไปปักชำให้เป็นรูปตัว V ตามทฤษฎีต่อไปได้

ผมมีวิธีการปลูกที่จะมานำ เป็นการปักชำต้นกล้าที่เริ่มหมดสภาพเป็นรูปตัว V จำนวน 3 ต้นเพื่อช่วยให้กลับมาเจริญเติบโตได้ดี

หลังจากคลี่รากออกแล้ว สิ่งสำคัญคือการตัดรากแก้วให้เหลือครึ่งเดียว ใส่ปุ๋ยรองพื้นให้ทั่วแปลง และปักชำให้รากแผ่กระจายออก

วิธีนี้ช่วยให้รากแขนงของมะเขือม่วงแผ่กระจายออกด้านข้าง ขณะที่กิ่งก้านแตกออกทางกว้างเป็นพุ่มตามธรรมชาติ การปักชำ 3 ต้นจึงเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุดที่จะได้รูปทรงข้างต้น

การเอาใจใส่ดูแลต้นกล้าที่อายุมากโดยใช้เทคนิคที่ใกล้เคียงกับการปลูกพริกหวานจะทำให้เล็งผลการเก็บเกี่ยวผลผลิตจำนวนมากได้

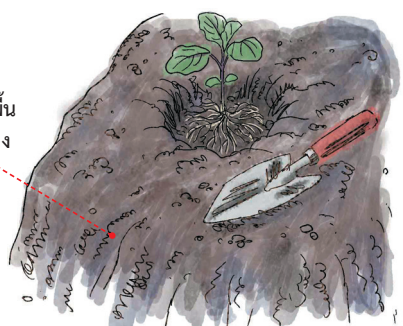

Point 1

ทำให้รากกระจายออก แล้วตัดรากแก้วออกครึ่งหนึ่ง

ต้นกล้าที่อายุเยอะแล้วรากจะเริ่มม้วน ขอให้ทลายก้อนดินที่ติดมากับรากแล้วคลี่รากให้กระจายออก พร้อมกับตัดรากแก้วออกครึ่งหนึ่งของความยาว

ใส่ปุ๋ยรองพื้นให้ทั่วแปลง

Point 2

คลี่รากออกก่อนนำลงปลูก

แผ่รากให้กระจายในหลุมที่จะปลูกแล้วกลบดิน ต้องใส่ปุ๋ยรองพื้นผสมให้ทั่วแปลงเพาะปลูก

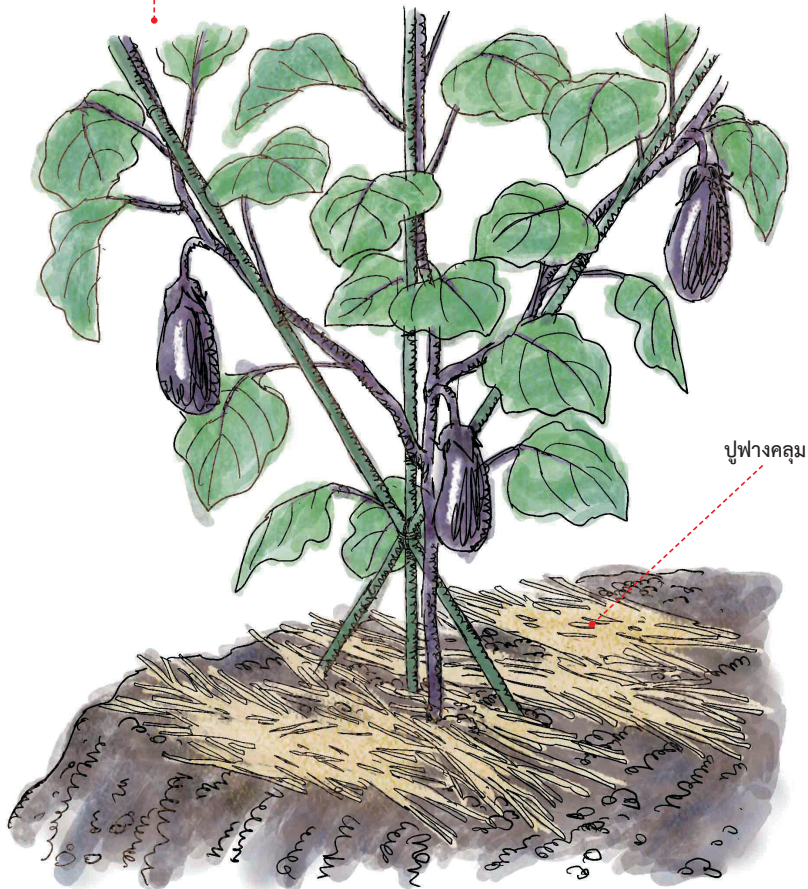
ดูวิธีการเตรียมดินและเรื่องปุ๋ยในหน้า 13

หากเป็นต้นกล้าที่ยังอ่อนอยู่ให้ปักชำ
เป็นรูปตัว V เพื่อให้ลำต้นเติบโตสูงขึ้น

Point 3

ปักชำ 3 กิ่งเพื่อให้กิ่งแผ่ออก

เมื่อรากแตกออกด้านข้าง กิ่งก็จะแผ่ขยายไปด้านข้างเช่นเดียวกัน บักเสาค้า 3 ต้น ปักชำกับเสาค้า ต้นหลัก 1 ต้นกับเสาด้านข้าง 2 ต้น ทั้ง 3 ต้นนี้จะเติบโตเป็นกิ่งหลักต่อไป จากนั้นนำฟางคลุมดินเพื่อปกป้องราก

1 เลี้ยงต้นกล้าด้วยการ จำกัดปริมาณน้ำและ ธาตุอาหาร

ในถิ่นกำเนิด ต้นกล้าของพริกหวาน
งอกขึ้นชิดกันก่อนจะเจริญเติบโตต่อไป
ดังนั้น กระบวนการเพาะเมล็ดจนถึงก่อน
ย้ายต้นกล้าลงกระถางจึงไม่แตกต่างจาก
มะเขือม่วง เพาะเมล็ดมะเขือม่วงและ
พริกหวานในกระบะหรือกล่องเดียวกันได้
แล้วรอให้งอก

หลังจากมะเขือม่วงและพริกหวาน
เริ่มงอกแล้ว ต้นกล้าจะอ่อนไหวต่อความ
ร้อน ความเย็น และความแห้ง จึงต้อง
ระวังเรื่องการรดน้ำและต้องควบคุม
อุณหภูมิให้ดี

เมื่อพริกหวานเริ่มมีใบจริงสักใบ
ครึ่งแล้วให้ย้ายลงกระถางได้ อาจใช้
กระถางขนาดเล็กกว้างประมาณ 9
เซนติเมตรก็ได้ เมื่อรากติดแล้วให้เพิ่ม
ปุ๋ย แต่ในปริมาณน้อยกว่ามะเขือม่วง
โดยวางรอบปากกระถางแค่นี้ก็น้อยก็พอ

ต้องจำกัดการรดน้ำโดยรดเพียง
ให้หน้าดินมีความชื้น พริกหวานต่างจาก
มะเขือม่วงตรงที่ต้องดูแลต้นกล้าแบบ
เข้มงวดหน่อย

2 เคาะดินที่หุ้มรากต้นกล้า โดยไม่ต้องใส่ใจมากนัก

ตอนย้ายต้นกล้าลงกระถาง แม้ว่า
รากจะขาดไปบ้างก็ไม่เป็นไร ไม่จำเป็นต้อง
ระมัดระวังมากเหมือนมะเขือม่วงก็ได้

พริกหวานยังมีข้อแตกต่างจาก
มะเขือม่วงตรงที่เราต้องทลายดินที่หุ้ม
รากของพริกหวานออกก่อนนำลงปลูก
อันดับแรก ใช้มือเคาะดินออกให้เหลือแต่
รากสะอาด จากนั้นวางลงในหลุมให้ราก
กระจายตัวดีก่อนแล้วจึงกลบดินเข้าไป
วิธีนี้จะช่วยให้รากฝอยของพริกหวาน
เติบโตได้ดี

ระยะของการเพาะต้นกล้าต้อง
ควบคุมปริมาณธาตุอาหารให้ต่ำและ
ปล่อยให้ขาดน้ำบ้าง ส่วนตอนย้ายให้
เคาะดินหุ้มรากก่อนนำไปลงแปลงปลูก
ดังนั้น เคล็ดลับของการปลูกพริกหวาน
คือการดูแลอย่างใจร้ายหน่อย

3 ต้องให้รากแผ่ขยาย ออกด้านข้าง

พริกหวานเป็นพืชที่มีโครงสร้างแนวราบโดยทั้งส่วนลำต้นเหนือดินและรากจะแผ่ขยายออกด้านข้าง หากเราใส่ปุ๋ยหมักที่ดินชั้นบนและจัดให้รากกระจายออกด้านข้างตอนนำลงปลูก รากผอยจะแตกออกจำนวนมากและแผ่ขยายได้ดี ส่งผลให้กิ่งก้านที่อยู่เหนือดินงอกงามเป็นทรงพุ่มเตี้ย ซึ่งเป็นลักษณะของต้นที่เหมาะสมที่ทำให้เก็บเกี่ยวพริกหวานได้อย่างต่อเนื่อง

เราจะเก็บพริกหวานในขณะที่ยังอ่อนก็ได้ แต่ถ้าต้องการรอเก็บพริกหวานในระยะสุกเต็มที่ (พริกหวานสี) การใช้วิธีปลูกแบบปักชำเป็นรูปตัว V เหมือนกับมะเขือม่วงจะเหมาะสมกว่า

ดังนั้น ในหน้า 28 เราจะแนะนำวิธีการปลูกพริกหวานในแนวตั้งและมีรากตรงแบบมะเขือม่วงเพื่อเอาใจพริกหวาน

การควบคุมอุณหภูมิ

ถ้าเจออากาศเย็นล่ะ

ถ้าต้นกล้าของทั้งมะเขือม่วงและพริกหวานเจอกับอุณหภูมิต่ำกว่า 12 องศาเซลเซียสจะเกิดสารแอนโทไซยานิน (anthocyanin) ที่ทำให้สีเปลี่ยนเป็น

สีม่วงและเจริญเติบโตไม่ดี ในเวลาเช่นนั้นอย่าพยายามทำให้อุณหภูมิสูงขึ้นในทันที นอกจากนี้ ในช่วงเวลาที่เกิดดอกตูมต้องควบคุมไม่ให้อุณหภูมิสูงเกิน 33 องศาเซลเซียส เพราะอาจทำให้ได้ผลที่มีผลเน่าบริเวณส่วนปลายหรือปลายผลเน่า จึงจำเป็นต้องดูแลให้อยู่ในช่วงประมาณ 18-23 องศาเซลเซียส

กล่องพลาสติกแบบที่ใช้เก็บเสื้อผ้า ช่วยควบคุมอุณหภูมิของต้นกล้า นำกล่องที่เลี้ยงต้นกล้าหรือกระถางพลาสติกใส่ลงในกล่อง ช่วงกลางวันให้นำไปวางบริเวณที่โดนแดด ส่วนกลางคืนนำเข้ามาวางไว้ในห้องแล้วคลุมด้วยผ้าห่ม สำหรับวันที่มีอุณหภูมิสูงเป็นพิเศษให้เผยออกกล่องเล็กน้อยเพื่อปรับอุณหภูมิ